

Lieta C-946/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 27. decembris

Iesniedzējtiesa:

Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Apvienotā Karaliste)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 19. decembris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

MG

Atbildētājs:

HH

[..]

LŪGUMS SNIEGT PREJUDICĀLU NOLĒMUMU

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAI

[..]

NOLĒMA:

1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu iesniegt Eiropas Savienības Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šādiem jautājumiem:
 - 1) Vai ar Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (turpmāk tekstā – “**regula “Brisele I”**” (pārstrādātā versija)”) 4. panta 1. punktu personai, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, tiek piešķirtas tiesības, uz kurām tā var tieši atsaukties?
 - 2) Ja tas tā ir:

- a) Vai gadījumā, ja, ceļot prasību pret šo personu trešajā valstī, šīs tiesības ir pārkāptas, dalībvalstij ir pienākums paredzēt tiesību aizsardzības līdzekli [(iesniedzējtiesas **nolēmuma pirmā daļa**), **oriģ. 2. lpp.**], tostarp izdodot *anti-suit injunction* (aizliegums sākt vai turpināt tiesvedību citā tiesā)?
 - b) Vai šāds pienākums ir attiecināms arī uz gadījumu, kad prasības pamats, kas var tikt izvirzīts trešās valsts tiesās, nevar tikt izvirzīts saskaņā ar dalībvalsts tiesās piemērojamajiem tiesību aktiem?
2. Tiesas Reglamenta 94. pantā (Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturs) prasītā papildu informācija ir izklāstīta šā Rīkojuma pielikumā.

[..]

[(Iesniedzējtiesas nolēmuma otrā daļa) oriģ. 1. lpp.]

2019. GADA 19. DECEMBRA RĪKOJUMA PIELIKUMS

A. [omissis: informācija par lietas dalībnieku pārstāvjiem]

1. [..]

B. FAKTISKIE APSTĀKĻI

2. MG ir dzimusi Amerikas Savienotajās Valstīs. Viņa ir ES pilsoņe, kas 2017. gada februārī kļuva par Maltas pilsoņi. Viņai ir arī Sentkitsas un Nevisas pilsoņība. Viņas domicils ir Apvienotajā Karalistē (regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 4. panta 1. punkta izpratnē¹).
3. HH ir dzimis Jaunzēlandē un ir tās pilsonis. Viņš ir arī ES pilsonis, kas kļuvis par Maltas pilsoņi 2017. gada februārī. Dažus gadus līdz 2019. gada sākumam viņa domicils bija AK regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 4. panta 1. punkta izpratnē), bet tagad viņš dzīvo Jaunzēlandē.
4. MG un HH bija romantiskas attiecības laikposmā no 2013. gada līdz 2019. gada janvārim. Viņi nebija precējušies, bet dzīvoja kopā. Attiecību laikā viņi regulāri ceļoja un laiku vairāk pavadīja ārvalstīs nekā Apvienotajā Karalistē, bet visvairāk laika pavadīja Londonā (dzīvojot MG dzīvesvietā) nekā jebkurā citā vietā. Viņi [**oriģ. 2. lpp.**] pavadīja zināmu laiku Jaunzēlandē, esot brīvdienās un apciemojot HH ģimeni, kā arī viņi iegādājās tur saimniecību. Attiecības pārtrauca MG.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (pārstrādāta versija), OV 2012, L 351, 1. lpp.

5. Šo attiecību laikā par MG naudas līdzekļiem tika iegādāti vairāki vērtīgi kustamie un nekustamie īpašumi (kas atrodas visā pasaulē). Šie īpašumi ir reģistrēti uz MG vārda, kā MG un HH kopīpašums, tikai uz HH vārda, vai arī uz HH kontrolē esošu sabiedrību vārda. Īpašumos ietilpst: i) villa Itālijā, ii) lauksaimniecības īpašums un uzņēmums Jaunzēlandē (kas pieder Jaunzēlandes sabiedrībai, kuras kapitāldaļas pieder lietas dalībniekiem), iii) sporta automašīnas, kas atrodas Šveicē, iv) noguldījumi sporta automašīnu iegādei un v) naudas līdzekļi, kas ieguldīti uzņēmumos ASV.
6. MG apgalvo, ka attiecību laikā HH viņu ir fiziski un emocionāli ietekmējis. HH to noliedz. MG apgalvo, ka viņa iegādātos īpašumus ir reģistrējusi uz HH vārda vai nodevusi viņa kontrolē tikai tāpēc, ka HH īstenoja ļaunprātīgu spiedienu uz viņu. HH to noliedz. Viņš apgalvo, ka tā bija MG griba reģistrēt īpašumtiesības arī uz viņa vārda.

C. PROCESUĀLIE APSTĀKĻI

C.1 Tiesvedība Anglijā

7. 2019. gada februārī un martā advokāti Anglijā, kas pārstāv MG, un advokāti Anglijā, kas pārstāv HH, veica saraksti par attiecību laikā iegādāto īpašumu īpašumtiesību jautājumiem.
8. 2019. gada 26. martā MG cēla prasību *High Court of England and Wales* [Augstā tiesā (Anglija un Velsa)], lūdzot izdot rīkojumus pret HH par to, ka īpašumu īpašumtiesības pieder viņai (turpmāk tekstā – “**tiesvedība Anglijā**”). Savā prasībā pēc būtības viņa pamatojās uz:²
 - 8.1 Anglijas tiesībās noteiktajiem taisnīguma principiem – viņa apgalvo, ja vien HH nepierāda, ka MG nodoms bija uzdāvināt viņam īpašumu, apstākļi, ka viņa bez maksas ir reģistrējusi īpašumu uz HH vārda, nozīmē, ka viņš šo īpašumu tikai pārvalda. [oriģ. 3. lpp.]
 - 8.2 Anglijas tiesību aktiem par netaisnu iedzīvošanos – viņa apgalvo, ka HH ir jāatdod visu to īpašumu īpašumtiesības, kurus viņš ieguva, ļaunprātīgi ietekmējot MG vai negodprātīgi rīkojoties.
9. 2019. gada 28. martā HH tika izsniegti dokumenti par tiesvedību Anglijā.
10. HH apstrīdēja Anglijas tiesas jurisdikciju izskatīt MG prasību. 2015. gada 25. jūnija spriedumā (turpmāk tekstā – “**B pielikums**”) *High Court* tiesnesis

² 2019. gada 12. novembrī MG prasība tika grozīta, i) pieprasot kompensāciju no HH par fiduciāro pienākumu pārkāpumu, kas radies ļaunprātīgi izmantojot naudas līdzekļus, kas ieguldīti uzņēmumos Amerikā, un ii) lūdzot noteikt Šveices sabiedrību (kas ir HH kontrolē) par līdzatbildētāju.

Lavender nolēma, ka saskaņā ar regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 4. panta 1. punktu tiesai bija jurisdikcija izskatīt MG prasību. Proti:

- 10.1 Regula “Brisele I” (pārstrādātā versija) ir attiecināma uz strīdu starp pusēm. 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētais izņēmums nav piemērojams, jo saskaņā ar Anglijas tiesībām tādu attiecību ietekmi, kādas bija starp MG un HH, neuzskata “*par pielīdzināmu laulības ietekmi*”.
- 10.2 Līdz 2019. gada janvārim HH domicils bija AK un prasības celšanas brīdī tā bija viņa pēdējā zināmā dzīvesvieta ³.
- 10.3 MG prasībai attiecībā uz īpašumu Itālijā nebija piemērojama regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 24. panta 1. punktā paredzētā izņēmuma jurisdikcijas noteikšanas klauzula. Viņas prasība attiecās uz tiesībām un pienākumiem, kas izriet no MG un HH attiecībām, nevis lietu tiesībām.
11. Tāpat tiesnesis nolēma, ka, pat ja HH domicils nebūtu bijis AK regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 4. panta 1. punkta izpratnē (t.i. viņa domicils nebūtu nevienā dalībvalstī), MG prasība tik un tā būtu minētās tiesas jurisdikcijā, piemērojot starptautiskās privāttiesības saskaņā ar Anglijas tiesību aktiem ⁴.
12. Turklāt 2019. gada 25. jūnijā HH atteicās uzturēt pieteikumu par tiesvedības Anglijā apturēšanu saskaņā ar regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 34. pantu ⁵ (lai gan viņš oficiāli nepiekrīta, ka šī norma nebija piemērojama) un *High Court* to oficiāli noraidīja. [oriģ. 4. lpp.]
13. Tiesvedības Anglijā ietvaros HH Anglijas tiesā ir izteicis juridiski saistošu apņemšanos, kas liedz viņam rīkoties ar īpašumu, kas ir MG prasības priekšmets. Turklāt Šveices tiesas ir veikušas pagaidu pasākumus attiecībā uz MG prasību (atbalstot tiesvedību Anglijā atbilstoši 2007. gada Lugano Konvencijai ⁶), nosakot liegumu visa veida darbībām ar sporta automašīnām, kas atrodas Šveicē.
14. *High Court* nolēmumi par jurisdikciju nav pārsūdzēti. Tiesvedības process Anglijā turpinās.

³ Piemērojot spriedumu lietā C-327/10, *Hypotecni banka a s/Lindner* (ECLI:EU:C:2011:745).

⁴ Šie Anglijas tiesību akti būtu piemērojami atbilstoši regulas “Brisele I” (pārstrādātā versija) 6. panta 1. punktam, jo neatkarīgi no tā, ka HH bija Maltas pilsonis, viņa domicils nebija Maltā. Tiesnesis nolēma, ka, ja ir piemērojami Anglijas tiesību akti, tad pastāv pietiekama saikne starp MG prasību un Angliju, lai attaisnotu tiesvedības dokumentu izsniegšanu HH ārpus jurisdikcijas, un ka Anglija bija *forum conveniens* MG prasības izskatīšanai.

⁵ HH bija iesniedzis šo prasības pieteikumu 2019. gada 17. jūnijā. MG uzskatīja, ka 34. pants nav piemērojams, jo nebija izpildīti vairāki 34. panta 1. punktā minētie kritēriji.

⁶ Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, kas parakstīta Lugāno 2007. gada 30. oktobrī, OV 2009, L 147, 5. lpp.

C.2 Tiesvedība Jaunzēlandē

15. 2019. gada 25. martā (tātad dienu pirms prasības celšanas tiesvedībā Anglijā) HH iesniedza prasības pieteikumu *Family Court in New Zealand* [Ģimenes lietu tiesā Jaunzēlandē] (turpmāk tekstā – “**tiesvedība Jaunzēlandē**”), lūdzot izdot rīkojumu atbilstoši *New Zealand's Property (Relationships) Act 1976* [Jaunzēlandes 1976. gada Likums par mantiskajām attiecībām] (redakcijā ar grozījumiem, turpmāk tekstā – “1976. gada likums”) par tā īpašuma sadali, ko puses ir ieguvušas attiecību laikā.
16. Jaunzēlandes 1976. gada likumam, ja tas ir piemērojams, ir raksturīgi šādi aspekti:
 - 16.1 Tas ir attiecināms uz tādu neprecētu pāru šķiršanos, kuriem ir bijušas kopdzīves attiecības (parasti vismaz 3 gadu garumā).
 - 16.2 Tajā tiek nošķirts “pāra īpašums” un katras personas “atsevišķais īpašums”.
 - 16.3 Tajā ir paredzēts, ka īpašums, kas iegūts attiecību laikā (“pāra īpašums”), ir sadalāms vienādās daļās, ievērojot atsevišķus izņēmumus.
 - 16.4 Tas ir attiecināms uz kustamo īpašumu visā pasaulē un nekustamo īpašumu Jaunzēlandē.
 - 16.5 To ir iespējams piemērot attiecībā uz nekustamo īpašumu Jaunzēlandē pat tad, ja nevienam no laulātajiem vai partneriem nav domicils Jaunzēlandē. To ir iespējams piemērot attiecībā uz kustamo īpašumu, ja vienam no laulātajiem vai partneriem ir domicils Jaunzēlandē (kā tas ir noteikts Jaunzēlandes tiesību aktos) prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī. **[oriģ. 5. lpp.]**
 - 16.6 Saskaņā ar Jaunzēlandes tiesībām 1976. gada likums ir pilnīgs regulējums. Jaunzēlandes tiesa neļaus piemērot ārvalsts tiesību aktus, lai noteiktu tā īpašuma īpašumtiesības, kas ir prasības priekšmets.
 - 16.7 Jaunzēlandes tiesai ir rīcības brīvība atteikties no jurisdikcijas izdot rīkojumus attiecībā uz kustamu vai nekustamu īpašumu, pamatojoties uz *forum conveniens*.
17. Ņemot vērā HH izteikto apņemšanos tiesvedībā Anglijā, MG nav izsniegti tiesvedības Jaunzēlandē dokumenti ⁷. Tomēr MG ir zināms par šo tiesvedību.

⁷ Nolēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu Tiesai pieņemšanas brīdī MG joprojām nebija izsniegti dokumenti par tiesvedību Jaunzēlandē, tādēļ Anglijas tiesa ir veikusi pagaidu pasākumus par to, ka gadījumā, ja HH vēlas izsniegt tiesvedības Jaunzēlandē dokumentus, viņam vispirms ir jāinformē par to, lai Anglijas tiesai būtu iespējams izlemt atļaut vai liegt viņam to darīt līdz prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai šajā lietā.

C.3 MG *anti-suit injunction* prasība

18. 2019. gada 9. aprīlī tiesvedības Anglijā ietvaros MG iesniedza prasības pieteikumu, lūdzot izdot rīkojumu noteikt aizliegumu HH turpināt tiesvedību Jaunzēlandē (kas valstīs ar paražu tiesību sistēmu tiek saukts par “*an anti-suit injunction*”).
19. MG apgalvo, ka saskaņā ar pārstrādātās regulas “Brisele I” 4. panta 1. punktu viņai esot tiesības tikt iesūdzētai tiesā tikai Anglijā⁸. Viņa apgalvo, ka tiesai bija pienākums aizsargāt šīs tiesības, izdodot rīkojumu par *anti-suit injunction* pret personu, kas uzsāk vai turpina tiesvedību pret viņu trešās valsts tiesās. Pakārtoti, viņa apgalvoja, ka šīs tiesības bija spēcīgs faktors, kas tiesai jāizvērtē savu parasto paražu tiesībās noteikto pilnvaru ietvaros, pieņemot lēmumu izdot rīkojumu par *anti-suit injunction* vai ne.
20. 2019. gada 23. jūlija spriedumā (turpmāk tekstā – “**C pielikums**”) tiesnesis *Lavender* noraidīja prasību izdot rīkojumu par *anti-suit injunction*. Viņš uzskatīja, ka Savienības tiesībās nav paredzēts, ka šādi būtu jāaizsargā 4. panta 1. punktā minētās “tiesības” saistībā ar domicilu Savienībā. Īpaši tiesnesis norādīja, ka pārstrādātās regulas “Brisele I” normās nav paredzēts, ka par šo “*tiesību pārkāpumu*” būtu jāpiemēro ar *anti-suit injunction* saistīts tiesību aizsardzības līdzeklis. Līdz ar to tiesnesis nolēma, ka nepastāv automātiskas tiesības uz *anti-suit injunction*. [oriģ. 6. lpp.]
21. Šīs argumentācijas ietvaros tiesnesis ņēma vērā arī divas agrākās lietas⁹, kurās *English Court of Appeal* [Anglijas Apelācijas tiesa] nosprieda, ka Regulas 44/2001¹⁰ 20. panta 1. punktā un pārstrādātās regulas “Brisele I” 22. panta 1. punktā ir paredzētas darbinieku tiesības par to, ka darba devējs nevar viņus iesūdzēt tiesā ārpus viņu domicila dalībvalsts, un ka tiesvedība, kas pret viņiem ir ierosināta trešajā valstī, ir jāaptur ar rīkojumu par *anti-suit injunction*. Tomēr minētajā spriedumā ir noteikts, ka Anglijas tiesību precedenta doktrīna neuzliek pienākumu tiesnesim konstatēt, vai 4. panta 1. punktā minētās personu “tiesības” saistībā ar domicilu Savienībā ir jāpasargā tādā pašā veidā kā 22. panta 1. punktā minētās darbinieku “tiesības”.
22. Pakārtoti, konstatējot, ka nepastāv automātiskas tiesības uz *anti-suit injunction*, tiesnesis arī nolēma, ka 4. panta 1. punktā minēto “*tiesību*” esība pati par sevi nav uzskatāma par nozīmīgu faktoru, apsverot dažādus aspektus par vai pret *anti-suit injunction*, pamatojoties uz parastajām paražu tiesībām. Balstoties uz minēto,

⁸ Neviena no regulā “Brisele I” (pārstrādātā versija) atkāpēm no 4. panta 1. punkta nav piemērojama strīdam starp pusēm.

⁹ *Samengo-Turner* pret *J&H Marsh & McLennan (Services) Ltd* [2007] EWCA Civ 723; [2007] 2 All ER (Comm) 813 un *Petter* pret *EMC Europe Ltd* [2015] EWCA Civ 828; [2015] 2 CLC 178.

¹⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, OV 2001, L 12, 1. lpp.

tiesnesis nolēma, ka HH ierosinātā tiesvedība Jaunzēlandē nav ļaunprātīga vai ierobežojoša, lai būtu pamats izdot rīkojumu par *anti-suit injunction*.

23. 2019. gada 29. jūlijā MG saņēma tiesneša atļauju iesniegt apelācijas sūdzību par atteikumu izdot rīkojumu par *anti-suit injunction*.

D. LŪGUMA SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU PAMATOJUMS

D.1 *Court of Appeal* nolēmums

24. *Court of Appeal* izskatīja apelācijas sūdzību [...] 2019. gada 3. decembrī.
25. 2019. gada 12. decembrī *Court of Appeal* pasludināja savu spriedumu (turpmāk tekstā – “**A pielikums**”)
- 25.1 Tā apstiprināja [pirmās instances tiesas] tiesneša secinājumu par to, ka agrākie valsts tiesu nolēmumi par *anti-suit injunction*, lai aizsargātu pārstrādātās regulas “Brisele I” 22. panta 1. punktā minētās tiesības, nav saistoši Anglijas tiesām attiecībā uz 4. panta 1. punktu.
- 25.2 Tā paskaidroja, ka, lai varētu izskatīt jautājumu izdot rīkojumu par *anti-suit injunction* vai ne, tā ir lūgusi sniegt prejudiciālu nolēmumu Eiropas Savienības Tiesai. [oriģ. 7. lpp.]
- 25.3 Tā paskaidroja, ka nevēlētos pieņemt MG interpretāciju par 4. panta 1. punkta jēgu un iedarbību, jo *anti-suit injunction* kopumā liegtu HH celt savu prasību saskaņā ar Jaunzēlandes 1976. gada likumu, jo viņam nebūtu iespējams celt prasību ar šādu priekšmetu Anglijā.

D.2 Piemērojamās valsts tiesību normas

26. Anglijas tiesu pilnvaras piešķirt *anti-suit injunction* ir noteiktas *Senior Courts Act 1981* [1981. gada Augstāko tiesu likuma] 37. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru: “*High Court* ar rīkojumu var pieņemt pagaidu vai galīgo noregulējumu [...] visos tajos gadījumos, kuros tas šķiet nepieciešams”.
27. *Anti-suit injunction* ir vērsts pret personu, kas ierosina tiesvedību ārvalsts tiesā, nevis pret pašu ārvalsts tiesu. Ja persona neievēro *anti-suit injunction*, tas tiek uzskatīts par necieņu pret Anglijas tiesu. To var sodīt ar brīvības atņemšanu, naudas sodu vai īpašumu atsavināšanu.
28. Anglijas tiesas kompetencē ir izdot rīkojumu par *anti-suit injunction* pret HH, jo MG prasības pieteikums attiecībā uz šo tiesību aizsardzības līdzekli ir iesniegts tiesvedības Anglijā atbalstam un šajā tiesvedībā HH ir pakļauts Anglijas tiesas jurisdikcijai.

29. Tiesām ir rīcības brīvība, lemjot par *anti-suit injunction*, lai gan Anglijas tiesa parasti izdod rīkojumu par *anti-suit injunction* gadījumā, ja atbildētājs vēlas tiesāties citā valstī un prasītājam ir līgumiskas tiesības tikt iesūdzētam tiesā tikai Anglijā (pamatojoties uz vienošanos par izņēmuma jurisdikciju Anglijas tiesā), vai arī ja tiesvedība citā valstī ir ļaunprātīga vai ierobežojoša.
30. *Court of Appeal* ir paskaidrojusi, kādā veidā tiek īstenota rīcības brīvība attiecībā uz *anti-suit injunction*:

[50] [...] *anti-suit* kompetence tiek īstenota, lai novērstu netaisnību, vienlaikus atzīstot, ka tā neizbēgami ir iejaukšanās procesā ārvalsts tiesā, šī kompetence ir jāīsteno piesardzīgi: spriedums lietā *British Airways Board* pret *Laker Airways Ltd* [1985] AC 58. Gadījumā, ja tiesību aizsardzības līdzeklis ir pieejams divās jurisdikcijās, Anglijas tiesas izdos rīkojumu par *anti-suit injunction*, ja tiesvedība ārvalsts tiesā būtu uzskatāma par ļaunprātīgu vai ierobežojošu: spriedums lietā *Société Nationale Industrielle Aerospatiale* pret *Lee Kui Jak* [1987] AC 871 (PC). *House of Lords* [Lordu palāta] ir noteikusi, ka sliekšnis ir augstāks gadījumos, kad, ja tiktu izdots rīkojums par *anti-suit injunction*, atbildētājam vispār nebūtu iespējams celt prasību citur. Šādus gadījumus sauc par “viena foruma situācijām” (*single forum case*), un izskatāmā lieta ir šāds gadījums. *House of Lords* lietā *British Airways Board* pret *Laker* noteica, ka šādos gadījumos varētu izdot rīkojumu par tiesvedības ārvalstī aizliegumu, bet tas būtu iespējams tikai tad, ja tiesvedība ārvalsts jurisdikcijā ir tik [oriģ. 8. lpp.] negodprātīga, ka to varētu uzskatīt par taisnīguma tiesību pārkāpumu. Lords *Scarman* to ir formulējis šādi 95. lpp.:

“Uzsvēršu, ka runa ir par vispārpiemērojamu pieeju un principu. Šī pieeja ir jāīsteno piesardzīgi, jo rīkojums, ar kuru personai, uz kuru attiecas Anglijas tiesas jurisdikcija, ir aizliegts vērsties ārvalsts tiesā, kurā, ja viņš pierāda nepieciešamos faktus, tai ir pamats celt prasību, ir tomēr slēpta un netieša iejaukšanās tiesas procesā šajā ārvalsts tiesā. Piesardzība ir jāievēro pat “forum conveniens” gadījumā, proti, gadījumā, kad prasību var celt gan tiesā Anglijā, gan ārvalsts tiesā. Piesardzība noteikti ir jāievēro gadījumos, kad saistībā ar konkrētās prasības priekšmetu nav iespējams vērsties tiesā Anglijā, bet, pierādot faktus, tāda prasība tiek atzīta un ir izpildāma ārvalsts tiesā.

Tomēr pat pēdējā gadījumā Anglijas tiesai ir pilnvaras izdot šādu aizlieguma rīkojumu, ja konkrētajos apstākļos prasības celšana ārvalsts tiesā ir tik negodprātīga, ka saskaņā ar mūsu “plašajiem un elastīgajiem” taisnīguma principiem tā varētu tikt uzskatīta par prasītāja taisnīguma tiesību pārkāpumu. Tās ir tiesības būt pasargātam no tā, ka konkrētajos apstākļos atbildētājs ceļ negodprātīgu un netaisnu prasību ārvalsts tiesā. Šīs tiesības netikt iesūdzētam ārvalsts tiesā rodas tikai gadījumā, ja situācija ir tik negodprātīga, ka Anglijas tiesai ir jāiejaucas, lai novērstu netaisnību.

Tādēļ tādu lietu būs maz: bet tāda kompetence pastāv un jāatzīst par pamatotu.”

[51] Dicey¹¹ šā principa piemērošanu ir apkopojis šādi (12.–089. lpp.):

“Pareiza analīze, šķiet, ir tāda, ka aizlieguma rīkojums, ko tiesa izdod attiecībā uz atbildētāju un kas konkrētos apstākļos būtībā nozīmē to, ka materiālā prasība netiks izskatīta tiesā, ir nopietns pasākums, un, lai konstatētu, ka šāda rīkojuma izdošana ir vajadzīga taisnīguma nodrošināšanai, tiesai būtu jāpieprasa pārliecinošāks pamatojums nekā parasti.”

31. Šāds gadījums ir aprakstīts kā situācija, kurā iespējama tikai viena tiesa (*single forum case*). HH nevar celt savu prasību tiesā Anglijā saskaņā ar Jaunzēlandes 1976. gada likumu, jo i) 1976. gada likums nav Anglijas tiesību sastāvdaļa un ii) Anglijas tiesas nepiemēros Jaunzēlandes tiesību aktu strīdam starp pusēm par tāda īpašuma īpašumtiesībām, kas iegādāts attiecību laikā. Anglijas tiesību aktos ir paredzēta īpašumu sadale tikai laulību vai partnerattiecību izbeigšanas gadījumos (nevis kopā dzīvojošu pāru romantisku attiecību izjukšanas gadījumos).

D.3 Piemērojamās Savienības tiesības

32. Savienības tiesību akti neļauj dalībvalstu tiesām izdot rīkojumus par *anti-suit injunction*, kas aizliegtu personai vērsties citas dalībvalsts tiesā (skat. spriedumu C-159/02, *Turner/Grovit* ECLI:EU:C:2004:228, kurā ir konstatēts, ka šāds rīkojums ir pielīdzināms iejaukšanās ārvalsts tiesas jurisdikcijā un nav saderīgs ar [oriģ. 9. lpp.] savstarpējās uzticēšanās principu, kas ir pārstrādātās regulas “Brisele I” priekšgājējas pamatā).

Tomēr šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz aizliegumu personai turpināt tiesvedību trešās valsts tiesā, kas pēc noteikti nepiemērotu pārstrādāto Regulu “Brisele I”.

33. Savu prasības pieteikumu MG ir pamatojusi ar:

33.1 4. panta 1. punkta imperatīvo formulējumu (“var”) un uzsvāru uz tiesisko drošību, kas ir pārstrādātās regulas “Brisele I” pamatā.

33.2 Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kurā 4. panta 1. punkts (un tā priekšgājēji) tiek raksturots kā atbildētāja aizsardzības līdzeklis, un kurā norādīts, ka ar pārstrādātās regulas “Brisele I” (un tās priekšgājēju) normām ir piešķirtas tiesības un uzlikti pienākumi attiecībās starp privātpersonām¹².

¹¹ Dicey, Morris un Collins. *Conflict of Laws* 15. izd.

¹² Piemēram, spriedumi 166/80 *Kloms/Michel* (ECU:EU:C:1981:137), 288/82 *Duijnste/Goderbauer* (ECLI:EU:C:1983:326), C-26/91 *Handte/TMCS* (ECLI:EU:C:1992:268),

- 33.3 Savienības tiesībās paredzētajiem efektivitātes un līdzvērtības principiem attiecībā uz tiesību aizsardzības līdzekļiem saistībā ar no Savienības tiesībām izrietošu tiesību pārkāpumiem. Attiecībā uz līdzvērtību MG apgalvo, ka tiesību aizsardzības līdzeklim, kas paredz *anti-suit*, saistībā ar to viņas tiesību pārkāpumu, kas izriet no 4. panta 1. punkta, jābūt pieejamam, ievērojot tos pašus nosacījumus, ko piemēro, lai pamatotu *anti-suit* noregulējuma attiecināšanu uz līgumtiesībām (atbilstoši Anglijas tiesību aktiem) tikt iesūdzētam tiesā tikai Anglijā.
34. Atbildot uz to, HH pamatojās uz apsvērumiem, ko bija snieguši viņa iepriekšējie advokāti:
- 34.1 Priekšlikumi, attiecībā uz kuriem [MG] apgalvo, ka tie ir atkarīgi no konkrētas pārstrādātās regulas “Brisele I” interpretācijas, nav minēti pašā tiesību aktā.
- 34.2 Konstatējumi valsts judikatūrā liecina, ka nav lietderīgi tiesvedības uzsākšanu citur raksturot kā tiesību aizskārumu¹³ un ka nevar izdot rīkojumu par aizlieguma noteikšanu, lai īstenotu Regulā piešķirtās tiesības, ja šāds tiesību aizsardzības līdzeklis ir “ārpus Regulas sistēmas”¹⁴. [oriģ. 10. lpp.]
- 34.3 Nolēmumā lietā *Owusu* ir konstatēts, ka dalībvalsts tiesa pati nevar atteikties no jurisdikcijas, tāpat tajā nav noteikta prasība novērst tiesvedību citā jurisdikcijā.
35. *Court of Appeal* ir norādījusi, ka *anti-suit injunctions* rīkojumi nav civiltiesību sistēmu raksturīga iezīme un ka pārstrādātās regulas “Brisele I” skaidri formulētajās normās nav paredzēts tāds tiesību aizsardzības līdzeklis, kādu piemērot lūdz MG. Tā norādīja, ka 33. un 34. pantā minētie ierobežotie izņēmumi liek pieņemt patiesas tiesas izvēles iespējas esamību. Minētā tiesa pauda arī viedokli, ka obligāts pienākums īstenot 4. panta 1. punktā noteiktās tiesības visās tā sauktajās vienas tiesas lietās, izdodot rīkojumu par *anti-suit injunction*, i) neveicinātu pārstrādātās regulas “Brisele I” mērķi sekmēt pareizu un saskaņotu tiesvedību (skat. 1., 3., 16., 21., 23. un 34. apsvērumu) un ii) apdraudētu pieklājības principu (*principle of comity*), “neitralizējot ārvalsts tiesību normas”. Tā uzskatīja, ka varētu sagaidīt, ka šādas nopietnas sekas tiktu skaidri noteiktas Regulā.

Tiesas vārdā

C-295/95 *Farrell/Long* (ECLI:EU:C:1997:168), C-412/98 *Group Josi Reinsurance Company SA/UGIC* (ECLI:EU:C:2000:399) un C-281/02 *Owusu/Jackson* (ECLI:EU:C:2005:120).

¹³ *Eras Eil* [1995] 1 Lloyd’s Rep 64, [76. punkts].

¹⁴ *Evalis S.A./S.I.A.T.* [2003] 2 Lloyd’s Rep 377, [139. punkts].